

SZCZGÓŁOWY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

NA ROK SZKOLNY 2026/2027

***Szkoła Podstawowa nr 1 w Tucholi im. ks. ppłk. J. Wryczy
ul. Szkolna 4, 89-500 Tuchola***

**Zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną w dniu 23 września 2026 r. i zatwierdzony
przez Dyrektora Szkoły 23 września 2026 r.**

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa – Prawo Oświatowe (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 820 ze zm.)
- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325) załączniki nr 1–3
- Rozporządzenie zmieniające z 20 stycznia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) — obowiązuje od 1.09.2026
- Rozporządzenie ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 781, z 2025 r. poz. 363 oraz z 2026 r. poz. 380)
- Rozporządzenie w Ministra Edukacji z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027 (pismo MEN z 26 maja 2026 r.)

Cele programu na rok szkolny 2026/2027

1. Cel główny: Wspieranie uczniów szkoły podstawowej w poznawaniu siebie i świata zawodów oraz — w klasach VII–VIII — w świadomym wyborze dalszej ścieżki kształcenia, z uwzględnieniem rynku pracy, wpływu nowych technologii na zawody oraz kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.
2. Cele szczegółowe (uczeń):
 - ✓ poznaje swoje mocne strony, zainteresowania i predyspozycje (kier. 8);
 - ✓ poznaje świat zawodów, czynności i narzędzia pracy oraz zawody ważne społecznie (kier. 2, 7);
 - ✓ rozumie znaczenie zdrowia, bezpieczeństwa i pierwszej pomocy w kontekście zawodów (kier. 3);
 - ✓ bezpiecznie i odpowiedzialnie korzysta z technologii, poznaje wpływ AI na zawody (kier. 4);
 - ✓ w klasach VII–VIII analizuje rynek pracy, poznaje ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji (kier. 7);
3. Program zakłada również — w miarę możliwości organizacyjnych — rozpoznanie oferty branżowego centrum umiejętności (BCU) oraz, w przypadku nawiązania współpracy, wykorzystanie jej w działaniach doradczych. Współpraca ta nie jest działaniem gwarantowanym i zależy od dostępności oferty BCU.
4. Adresaci i realizatorzy: dzieci oddziału przedszkolnego, uczniowie klas I–VIII, ich rodzice/opiekunowie, nauczyciele i wychowawcy.

REALIZATOR:	ZADANIA W PROGRAMIE:
DORADCA ZAWODOWY- NAUCZYCIEL	Prowadzenie zajęć z doradztwa w kl. VII–VIII, systematyczna analiza prognozy zapotrzebowania na pracowników oraz wyników monitoringu karier absolwentów i wykorzystanie tych danych w pracy z uczniami i rodzicami, pomoc przy podejmowaniu współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną (PPP), powiatowym urzędem pracy (PUP), pracodawcami oraz — po rozpoznaniu dostępności i adekwatności oferty — z branżowym centrum umiejętności (BCU)
Wychowawca oddziału przedszkolnego (WP)	Preorientacja zawodowa poprzez zabawę, obserwację i poznawanie zawodów z otoczenia dziecka.
Wychowawcy klas I–VIII	Realizacja tematów orientacji i doradztwa na godzinach z wychowawcą, wsparcie uczniów i kontakt z rodzicami.
Nauczyciele przedmiotów	Eksponowanie związków przedmiotu z zawodami; realizacja tematów międzyprzedmiotowych (m.in. informatyka, technika, przyroda/biologia, j. polski, historia, WF, świetlica)
Pedagog / psycholog szkolny	Diagnoza predyspozycji, wsparcie w decyzjach i radzeniu sobie ze stresem, pomoc psychologiczno-pedagogiczna
Nauczyciel bibliotekarz	Gromadzenie i udostępnianie informacji o zawodach i szkołach; wsparcie w wyszukiwaniu rzetelnych źródeł. Kącik DZ, gry, zabawy na planowane zastępstwa
Dyrektor szkoły	Zatwierdzenie programu do 30 września, zapewnienie warunków realizacji, wsparcie współpracy z otoczeniem, w tym rozpoznanie możliwości współpracy z BCU.

5. TREŚCI DZIAŁANIA Z PODZIAŁEM NA ETAPY EDUKACYJNE:

1) Wychowanie przedszkolne (oddział przedszkolny) — preorientacja zawodowa

Poznanie siebie

Dziecko: określa, co lubi robić; podaje przykłady różnych zainteresowań; określa, co robi dobrze; podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko: odgrywa różne role zawodowe w zabawie; podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko: nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); nazywa czynności, których lubi się uczyć.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Dziecko: opowiada, kim chciałoby zostać; na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

Temat/działanie	Forma i termin	Realizator
„Kim chcę zostać?” – zabawa w zawody	zabawa • cały rok	WP
„Co lubię robić?” – zainteresowania i mocne strony	zajęcia • X	WP
„Zawody wokół nas” – spacer i obserwacja	wycieczka • XI	WP
„Mama i tata w pracy” – zawody rodziców	spotkanie • XI	WP + rodzice
„Kto nam pomaga?” – zawody pomocowe, numer 112	zajęcia • XII	WP / pedagog
„Robot i komputer w pracy” – technologia wokół nas	zajęcia • I	WP
„Praca w zespole” – każdy ma swoją rolę	zajęcia • II	WP
„Kalendarz zawodów” – co miesiąc nowy zawód	cykl • cały rok	WP

2) Klasy 1 – 3

Poznanie siebie

Uczeń: opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: odgrywa różne role zawodowe w zabawie; podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Uczeń: uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; wskazuje treści, których lubi się uczyć; wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Uczeń: opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Temat/działanie	Forma i termin	Realizator
„Moje mocne strony” – co potrafię	godz. wychowawcza • X	wychowawca
„Zawody w mojej miejscowości”	lekcja • XI	wychowawca
„Zawody ważne społecznie” – bezpieczeństwo i zdrowie	lekcja • XI	wychowawca
„Pierwsza pomoc dla najmłodszych”	zajęcia • XII	pedagog / wychowawca
„Bezpiecznie w Internecie” – higiena cyfrowa	lekcja informatyki • I	N. informatyki / pedagog
„Dzień z życia...” – wywiad z rodzicem o pracy	zadanie + lekcja • II	wychowawca + rodzice
„Praca w grupie się opłaca” – mini-projekt	projekt • III	wychowawca
„Zawody dawniej i dziś”	lekcja • IV	wychowawca

3) Klasy 4 – 6

Poznanie własnych zasobów

Uczeń: określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców. **Świat zawodów i rynek pracy**

Uczeń: wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Uczeń: opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Temat/działanie	Forma i termin	Realizator
„Zintegrowana Platforma Edukacyjna – poznaj zawody”	lekcja • XII	nauczyciel informatyki
„Zawody a emocje – jak radzę sobie ze stresem i porażką”	zajęcia • II	pedagog
„Praca zespołowa i role w grupie – mini-projekt”	projekt • III	nauczyciel przedmiotu / wychowawca
„Zawody bez stereotypów – równość i różnorodność”	zajęcia • IV	pedagog / wychowawca
„Zawody wokół przedmiotów szkolnych – po co mi ta wiedza?”	lekcje przedmiotowe • cały rok	nauczyciele przedmiotów

4) klasy 7 – 8

Poznanie własnych zasobów

Uczeń: określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów; porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości; wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy, uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich; wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; dokonuje autoprezentacji; charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia; charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione

w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów; charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; określa znaczenie uczenia się przez całe życie; analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Uczeń: dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno - zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

5) Klasa 7 – tematyka obowiązkowych zajęć z doradcą zawodowym (10 godzin)

Temat/działanie	Forma i termin	Realizator
1. Poznanie siebie jako pierwszy krok do wyboru zawodu, zajęcia wprowadzające.	lekcja • IX	Nauczyciel DZ
2. Moje mocne strony i ograniczenia – analiza SWOT ucznia	lekcja • X	Nauczyciel DZ
3. Zdrowie a przyszły zawód – wpływ stanu zdrowia na zadania zawodowe	lekcja • XI	Nauczyciel DZ
4. Świat zawodów wokół nas – opis zawodu i jego kwalifikacje	lekcja • XII	Nauczyciel DZ
5. Cyfrowy detektyw zawodów – bezpieczne wyszukiwanie informacji (ZPE, bazy zawodów)	lekcja • I	Nauczyciel DZ
6. Człowiek i sztuczna inteligencja w pracy – jak AI zmienia zawody	lekcja • II	Nauczyciel DZ
7. Po co pracujemy? Znaczenie pracy, wartości i etyka zawodowa	lekcja • III	Nauczyciel DZ
8. Doświadczam pracy – wolontariat, projekty społeczne i praktyki absolwenckie	lekcja • IV	Nauczyciel DZ
9. Uczę się przez całe życie – edukacja formalna, pozaformalna i nieformalna	lekcja • V	Nauczyciel DZ
10. Rynek pracy jutra – trendy, praca zdalna, elastyczne formy zatrudnienia i przedsiębiorczość	lekcja • VI	Nauczyciel DZ

6) Klasa 8 — tematyka obowiązkowych zajęć z doradcą zawodowym (10 godzin)

Temat/działanie	Forma i termin	Realizator
1. Poznanie siebie jako pierwszy krok do wyboru zawodu, zajęcia wprowadzające.	lekcja • IX	Nauczyciel DZ
2. Moje aspiracje i cele edukacyjno-zawodowe	lekcja • X	Nauczyciel DZ
3. Ja na rynku pracy – porównuję zasoby z oczekiwaniami pracodawców.	lekcja • XI	Nauczyciel DZ
4. Praca jako wartość w życiu człowieka.	lekcja • XII	Nauczyciel DZ
5. Dokąd po ósmej klasie? Jak wybrać najlepszą szkołę dla siebie?	lekcja • I	Nauczyciel DZ
6. Autoprezentacja – jak przedstawić siebie i swoje kompetencje	lekcja • II	Nauczyciel DZ

7. Kwalifikacje w zawodach i możliwości ich uzyskiwania	lekcja • III	Nauczyciel DZ
8. Kto mi pomoże? Instytucje rynku pracy i poradnia psychologiczno-pedagogiczna	lekcja • IV	Nauczyciel DZ
9. Rekrutacja bez tajemnic – kryteria, terminy i wybór szkoły z narzędziami cyfrowymi	lekcja • V	Nauczyciel DZ
10. Mój Indywidualny Plan Działania – decyzja, emocje i konsekwencje	lekcja • VI	Nauczyciel DZ

7) Działania uzupełniające w klasie VII-VIII (przykłady-propozycje do zmiany)

Temat/działanie	Forma i termin	Realizator
„Kompetencje cyfrowe i praca z narzędziami zawody techniczne”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel techniki / informatyki
„Radzę sobie ze stresem decyzji wsparcie emocjonalne”	warsztat • w miarę możliwości	pedagog / psycholog
„Kondycja i aktywność fizyczna a wymagania wybranych zawodów”	zajęcia • w miarę możliwości	nauczyciel WF
„Bezpieczny i etyczny wizerunek w sieci a rynek pracy”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel informatyki
„Spotkanie z rodzicami – wspieranie decyzji dziecka”	spotkanie / warsztat • w miarę możliwości	wychowawca + rodzice
„Wizyta zawodoznawcza u pracodawcy (a w przypadku nawiązania współpracy – także w BCU)”	wizyta • po rozpoznaniu dostępności	wychowawca ze współpracą z DZ
„Spotkanie z poradnią psychologiczno-pedagogiczną / instytucją rynku pracy”	spotkanie • w miarę możliwości	pedagog / doradca
„Autoprezentacja i wystąpienia publiczne – mówię o sobie i swoich mocnych stronach”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel języka polskiego
„Finanse osobiste, budżet i myślenie analityczne w zawodach”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel matematyki
„Rynek pracy w regionie i w Polsce – mobilność zawodowa”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel geografii
„Zawody przyrodnicze, medyczne i „zielone” – transformacja ekologiczna”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel biologii / chemii
„Prawa i obowiązki pracownika, etyka pracy, wolontariat”	lekcja • w miarę możliwości	nauczyciel historii i WOS

8) Współpraca z rodzicami:

- ✓ udostępnianie cyfrowych narzędzi i informatorów (również przez dziennik elektroniczny)
- ✓ spotkania z wychowawcą i przekazywanie informacji na temat oferty szkół ponadpodstawowych
- ✓ informacje wspierające towarzyszenie dziecku w wyborach edukacyjno-zawodowych

9) Współpraca z instytucjami i otoczeniem:

Szkoła podejmie próbę nawiązania współpracy z :

- ✓ Poradnią psychologiczno-pedagogiczną
- ✓ Szkołami ponadpodstawowymi (licea, technika, szkoły branżowe) (Dni Otwarte-Festiwal Nauki, Festiwal Służ Mundurowych i Targi Edukacyjne)
- ✓ Pracodawcami
- ✓ Powiatowym Urzędem Pracy w Tucholi (wizyty, spotkania zawodoznawcze)
- ✓ Branżowym centrum umiejętności (BCU)